EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2007/2145(INI)

12.9.2008

MIETINTÖLUONNOS

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa 2004–2007
(2007/2145(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Giusto Catania

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa 2004–2007
(2007/2145(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 tehdyn Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä 'perusoikeuskirja'), sellaisena kuin se on hyväksyttynä 12. joulukuuta 2007,

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 ja 7 artiklassa esitetyt tavoitteet tehdä Euroopan unionista vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue sekä panna täytäntöön vapauden, kansanvallan, perusoikeuksien kunnioittamisen ja oikeusvaltion periaatteet,

– ottaa huomioon ne innovaatiot, jotka jäsenvaltioiden hallitukset hyväksyivät 13. joulukuuta 2007 allekirjoittaessaan Lissabonin sopimuksen ja joista keskeisimmät ovat perusoikeuskirjan juridisesti sitova luonne ja velvoite yhtyä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn Euroopan yleissopimukseen,

– ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun direktiivin 2000/43/EY[1] sekä yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun direktiivin 2000/78/EY[2],

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston perustamisesta 15. helmikuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007[3] (jäljempänä 'perusoikeusvirasto'),

– ottaa huomioon perusoikeusviraston, Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen ja asiaa koskevien kansalaisjärjestöjen raportit,

– ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätökset,

– ottaa huomioon Euroopan unionin riippumattomien asiantuntijoiden verkoston laatimat perusoikeuksien tilaa Euroopan unionissa käsittelevät vuotuiset raportit,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston elimien raportit ja erityisesti parlamentaarisen yleiskokouksen ja ihmisoikeuskomissaarin raportit ihmisoikeustilanteesta,

– ottaa huomioon päätöslauselmansa perus- ja ihmisoikeuksista,

– ottaa huomioon julkiset kokoukset ja vuoropuhelut, joita järjestettiin tämän päätöslauselman valmistelemiseksi kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa ja erityisesti 8. lokakuuta 2007 pidetyn kokouksen perustuslakituomioistuinten ja korkeimpien oikeuksien tuomareiden kanssa sekä

[1] EUVL 180, 19.7.2000, s. 22.
[2] EUVL 303, 2.12.2000, s. 16.
[3] EUVL 53, 22.2.2007, s. 1.

19. toukokuuta 2008 pidetyn kokouksen Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin kanssa,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan lausunnon (A6-0000/2008),

A. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaan unioni perustuu arvoihin ja perusoikeuksien kunnioittamiseen, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä,

B. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti suoraan valittuna EU-kansalaisten edustajana katsoo, että näiden periaatteiden toteutuminen on myös EP:n vastuulla erityisesti, koska perussopimusten nykytilassa yksilöiden valitusoikeus yhteisön tuomioistuimissa on edelleen hyvin rajallinen,

C. katsoo, että lainsäädäntöehdotusten yhteensopivuutta perusoikeuskirjan kanssa koskevan valvontamenettelyn luominen on yksi tarpeellinen seuraus perusoikeuskirjan hyväksymisestä 7. joulukuuta 2000, kuten komissio on tunnustanut hyväksymällä aiheesta määräyksiä vuonna 2001 ja kuten parlamenttikin on muistuttanut komissiota 15. maaliskuuta 2007 hyväksymässään päätöslauselmassa nimeltä "Perusoikeuskirjan noudattaminen komission lainsäädäntöehdotuksissa: menetelmä järjestelmällistä ja tiukkaa valvontaa varten",

D. ottaa huomioon, että ratifiointiprosessissa olevassa Lissabonin sopimuksessa viitataan selvästi perusoikeuskirjaan ja annetaan sille sama juridinen arvo kuin perussopimuksille,

E. katsoo, että jos perusoikeuskirja sisällytetään unionin primaarilainsäädäntöön, siinä määritellyt oikeudet tulevat sitoviksi sekundaarilainsäädännössä, jossa ne pannaan täytäntöön,

F. katsoo, että perusoikeuskirja on oikeudellisesta asemastaan riippumatta muovautunut vuosien saatossa inspiraation lähteeksi eurooppalaisten tuomioistuinten, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, yhteisöjen tuomioistuimen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja lukuisten perustuslakituomioistuinten, oikeuskäytännössä,

G. katsoo, että todellinen "perusoikeuskulttuuri" Euroopan unionissa edellyttää näiden oikeuksien kattavaa valvontaa koskevan järjestelmän luomista siten, että neuvosto ja kansainvälisen yhteistyön puitteissa tehdyt päätökset tulevat myös kyseeseen, koska perusoikeuksien suojaaminen ei sisällä ainoastaan sääntöjen muodollista noudattamista vaan ennen kaikkea niiden aktiivista edistämistä ja tosiasiallista puuttumista asioihin, kun perusoikeuksia ei noudateta jäsenvaltioissa tai kun jäsenvaltioiden toimet eivät ole tyydyttäviä,

Taustaa

1. katsoo, että perusoikeuksien tehokas suojaaminen ja edistäminen on eurooppalaisen kansanvallan perusta ja keskeisen tärkeä edellytys vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen lujittamiselle;

2. pitää valitettavana, että jäsenvaltiot kieltäytyvät edelleen omien ihmisoikeuspolitiikkojensa ja -käytäntöjensä Euroopan tason valvonnasta ja pyrkivät rajoittamaan näiden oikeuksien suojan kansalliseksi asiaksi, mikä haittaa EU:n roolia maailmalla aktiivisena ihmisoikeuksien puolustajana ja horjuttaa EU:n ulkopolitiikan uskottavuutta perusoikeuksien puolustamisen osalta;

3. palauttaa mieliin, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on panna täytäntöön perusoikeuksien noudattaminen, sellaisina kuin ne juontuvat jäsenvaltioiden yhteisistä valtiosääntöperinteistä ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksesta sekä muista kansainvälisen oikeuden välineistä;

4. korostaa, että jos jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinnettä voidaan käyttää tuomioistuimen inspiraatiolähteenä sen laatiessa oikeuskäytäntöään perusoikeuksien alalla, jäsenvaltiot eivät voi väittää verukkeena takeiden heikentämiselle, että perusoikeuskirja tarjoaisi alemman suojatason tiettyjen oikeuksien osalta kuin niiden omassa valtiosäännössä annetut takeet;

5. panee tyytyväisenä merkille perusoikeuskirjan 53 artiklan, jossa mahdollistetaan se, että yhteisöjen tuomioistuin syventää oikeuskäytäntöään perusoikeuksien alalla, mikä antaa niille oikeudellisen perustan, joka on keskeisen tärkeä EU-oikeuden kehittämiseksi;

Yleiset suositukset

6. katsoo, että perusoikeuksien täytäntöönpanon on oltava kaikkien eurooppalaisten politiikkojen tavoitteena; arvioi, että tämän saavuttamiseksi Euroopan unionin toimielinten pitäisi edistää ja suojata perusoikeuksia aktiivisesti ja ottaa ne täysimääräisesti huomioon lainsäädäntöä laatiessaan ja hyväksyessään;

7. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston luomisen, mikä on ensimmäinen askel kohti sitä, että toteutetaan Euroopan parlamentin kehotukset luoda integroitu sääntely- ja institutionaalinen järjestelmä, jonka tarkoituksena on panna perusoikeuskirja täytäntöön ja varmistaa yhdenmukaisuus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyllä Euroopan yleissopimuksella käyttöönotetun järjestelmän kanssa; palauttaa kuitenkin mieliin, että riippumattomien perusoikeusasiantuntijoiden eurooppalaisen verkoston vuotuisessa ihmisoikeusraportissa, joka julkaistiin vielä vuonna 2005, tarkasteltiin kaikkien perusoikeuskirjan tunnustamien oikeuksien soveltamista kussakin jäsenvaltiossa; on siksi huolissaan siitä, että perusoikeusviraston rajallinen mandaatti ja verkoston purkaminen voivat jättää järjestelmällisen tarkastelun piiristä pois lukuisia merkittäviä eurooppalaisia ihmisoikeuspolitiikan aloja, kuten erityisesti terrorismin vastainen politiikka, poliisivoimien harjoittama huono kohtelu ja voimankäyttö, oikeus puolueettomaan oikeudenkäyntiin, naisiin kohdistuva väkivalta ja ihmiskauppa;

8. korostaa perusoikeusviraston rajallisen mandaatin osalta, että ihmisoikeuksiin liittyviä kysymyksiä ei voida jakaa keinotekoisesti ensimmäisen, toisen ja kolmannen pilarin mukaisesti siten kuin jäsenvaltiot ovat halunneet määritellä Euroopan unionin toimivalta-alat, koska perusoikeudet ovat erottamaton kokonaisuus ja keskenään riippuvaisia; katsoo, että tästä syystä on tarpeen, että komissio ja neuvosto luovat yhdessä perusoikeusviraston kanssa ensin yleiskatsauksen ihmisoikeushuolenaiheisiin jäsenvaltioissa sivuuttaen tiukasti eurooppalaisen kehyksen ja rajoittumatta Euroopan unionissa esillä oleviin päivän kysymyksiin tai käytössä oleviin oikeudellisiin ja poliittisiin välineisiin yksilöiden sen sijaan toistuvia ja ajankohtaisia ihmisoikeusongelmia jäsenvaltioissa ja tarkastellen kaikkia olemassa olevia kansainvälisiä ja eurooppalaisia mekanismeja;

9. pyytää komissiota ja neuvostoa käyttämään tietoja, jotka ovat käytettävissä perusoikeusviraston, Euroopan neuvoston, YK:n valvontaelinten, kansallisten ihmisoikeusinstituuttien ja kansalaisjärjestöjen Euroopan unionissa suorittaman seurantatoiminnan ansiosta, ja muuntamaan ne korjaaviksi toimiksi tai ennaltaehkäiseväksi oikeudelliseksi kehykseksi;

10. pidättää itsellään oikeuden perusoikeusviraston toiminnan seurantaan Euroopan unionissa ja sellaisten ihmisoikeuskysymysten käsittelyyn, jotka eivät jo kuulu perusoikeusviraston toimivaltaan; pyytää komissiota toimimaan samoin perussopimusten valvojan roolissaan;

11. pyytää neuvostoa integroimaan tuleviin vuotuisiin ihmisoikeuksia maailmalla koskeviin raportteihinsa tilanneanalyysin tilanteesta maailmalla ja myös kussakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa; katsoo, että tällainen kaksoisanalyysi toisi esille Euroopan unionin sitoumuksen ihmisoikeuksien suojaamiseen rajojensa sisällä ja niiden ulkopuolella tavalla, jolla vältettäisiin se, että lähestymistapa on tapauskohtaisesti erilainen (ns. *double standard*);

12. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimiin, jotta niiden YK:n Pariisin periaatteiden mukaisesti luoduilla kansallisilla ihmisoikeusinstituuteilla on riippumaton asema toimeenpanovallasta sekä riittävät varat ottaen erityisesti huomioon sen, että yksi näiden elinten tehtävistä on arvioida ihmisoikeuspolitiikkaa estääkseen puutteet ja ehdottaakseen parannuksia, koska tehokkuus liittyy ensisijaisesti ongelmien ehkäisyyn eikä ainoastaan niiden ratkaisuun;

13. kehottaa neuvostoa muuttamaan perusoikeuksia ja kansalaisuutta käsittelevän *ad hoc* työryhmän pysyväksi työryhmäksi, joka toimisi yhdessä ihmisoikeustyöryhmän (COHOM) kanssa, ja kehottaa komissiota osoittamaan kaikki ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevat asiat yhdelle komission jäsenelle;

14. palauttaa mieliin pitävänsä politiikan kannalta keskeisen tärkeänä, että perusoikeuksien edistäminen sisällytetään tavoitteisiin, joihin pyritään yhteisön säännöstöä yksinkertaistaessa tai uudelleen järjesteltäessä; vaatii, että kaikissa uusissa politiikoissa, lainsäädäntöehdotuksissa ja ohjelmissa on vaikutusarviointi perusoikeuksien kunnioittamisen kannalta ja että tällainen arviointi on erottamaton osa ehdotuksen perusteluja;

15. kehottaa neuvoston puheenjohtajavaltiota järjestämään ihmisoikeuksia käsittelevien järjestöjen foorumin siten, että kansalaisyhteiskunta ja Euroopan unionin toimielimet voivat käydä syvällisiä keskusteluja jäsenvaltioiden ihmisoikeuskysymyksistä; korostaa, että mahdollisimman monien on voitava osallistua foorumiin;

Yhteistyö Euroopan neuvoston ja muiden perusoikeuksien suojaamisen alalla toimivien kansainvälisten elinten ja järjestöjen kanssa

16. panee tyytyväisenä merkille mahdollisuuden, että Euroopan unioni liittyy Euroopan ihmisoikeussopimukseen, vaikka liittyminen ei tuokaan mukanaan perustavaa laatua olevia muutoksia, koska "kun ihmisoikeussopimukseen sisältyviä oikeuksia ja vapauksia koskevia kysymyksiä tulee yhteisöjen tuomioistuimen eteen, tuomioistuin kohtelee kyseistä sopimusta täysimääräisenä osana Euroopan unionin oikeusjärjestystä"[1];

17. palauttaa mieliin, että Euroopan neuvoston elimillä ja valvontamekanismeilla sekä erilaisilla yleissopimuksilla on merkittävä rooli ihmisoikeuksien alalla; kehottaa Euroopan unionin toimielimiä ja perusoikeusvirastoa pohjamaan tähän kokemukseen ja ottamaan nämä mekanismit huomioon ja sisällyttämään ne verkostotyömenetelmiin ja hyödyntämään Euroopan neuvoston kehittämiä standardeja ja muita sen toiminnan konkreettisia tuloksia; sitoutuu hyödyntämään Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin yhteisymmärryspöytäkirjan kaikkia mahdollisuuksia;

18. kehottaa lujittamaan perusoikeuksien suojaa käsittelevien eri elinten ja järjestöjen yhteistyötä Euroopassa ja kansainvälisesti;

19. korostaa uudelleen, että on erittäin tärkeää Euroopan unionin uskottavuuden kannalta maailmalla, ettei Euroopan unionilla ole erilaista lähestymistapaa ulkopolitiikassa ja sisäpolitiikassa;

20. katsoo, että vaikka Euroopan unioni ei ole osapuolena silloin, kun jäsenvaltiot ovat liittyneet yleissopimuksiin ja muihin kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin perusoikeuksien suojaamisen alalla, on kuitenkin olemassa velvoite noudattaa niiden määräyksiä ja tarpeen mukaan suosituksia, joita määräykset antaneet elimet ovat laatineet, mikäli Euroopan unionin oikeus ei jo tarjoa vastaavaa tai parempaa suojaa; toivoo, että yhteisöjen tuomioistuin yhtyy tähän lähestymistapaan oikeuskäytäntönsä kautta;

21. suosittaa, että Euroopan unioni tekee yhteistyösopimuksia perusoikeuksia puolustavien kansainvälisten elinten ja järjestöjen kanssa ja erityisesti YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston ja muiden asiaa koskevien YK:n elinten kanssa sekä demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön vähemmistövaltuutetun kanssa;

[1] Euroopan unionin neuvosto – Euroopan unioni: "Euroopan mantereen yhteiset tavoitteet". Jean-Claude Junckerin raportti, 11. huhtikuuta 2006, s. 4.

Ihmisoikeudet ja turvallisuus

22. korostaa tarvetta arvioida ja kunnioittaa täysimääräisesti perusoikeuksia ja yksilönvapauksia Euroopan unionin toimivallan kehittyessä; katsoo siksi, että perusoikeuksien kunnioittamista ja kollektiivisen turvallisuuden varmistamista koskevat erilliset tavoitteet ovat yhteensopivia ja että asianmukaisilla politiikoilla voidaan välttää se, että pakkotoimiin perustuva lähestymistapa uhkaa yksilönoikeuksia;

23. palauttaa painokkaasti mieliin, että kaikilla pidätetyillä on oikeus kaikkiin oikeustakeisiin ja tarpeen mukaan kotimaansa diplomaattiedustuksen apuun sekä riippumattoman tulkin palveluihin;

24. on huolestunut siitä, että terrorismin vastainen kansainvälinen yhteistyö on usein johtanut ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojan tason laskuun, ja katsoo, että Euroopan unionin pitäisi toimia kansainvälisesti tinkimättömämmin edistääkseen ihmisoikeusalan kansainvälisten standardien ja vaatimusten täysimääräiseen noudattamiseen perustuvaa strategiaa; katsoo, että tällaisessa strategiassa on otettava huomioon tarve hoitaa tiedustelupalvelujen oikeudellinen valvonta tehokkaasti, jotta vältettäisiin kidutuksella, huonolla kohtelulla tai muilla kansainvälisten ihmisoikeusstandardien vastaisilla tavoilla saatujen tietojen käyttäminen todisteina oikeudenkäynneissä, mukaan lukien tutkintavaihe;

25. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön Euroopan maiden alueen epäillystä käytöstä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen 14. helmikuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa[1] annetut suositukset, joiden tarkoituksena on valaista jäsenvaltioiden roolia poikkeuksellisia luovutuksia koskevan laittoman käytännön osalta;

Syrjintä

Yleiset huomiot

26. korostaa, että alaikäisten suojelun ja syrjinnänvastaisen politiikan välillä on ero; katsoo, että yhtäläiset mahdollisuudet on kaikkien ihmisten perusoikeus eikä erioikeus ja että ne koskevat muitakin kuin jäsenvaltioiden kansalaisia; katsoo tästä syystä, että kaikenlaista syrjintää on torjuttava samalla intensiteetillä;

27. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota panemaan täysimääräisesti toimeen perusoikeusviraston suositukset, sellaisina kuin ne on esitettynä viraston ensimmäisen vuosittaisen raportin 7 luvussa[2];

28. panee huolestuneena merkille syrjinnänvastaisten politiikkojen täytäntöönpanon epätyydyttävän tilanteen ja tukee tältä osin perusoikeusviraston vuotta 2008 koskevassa raportissa esitettyjä arvioita; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät sitä ole vielä tehnyt,

[1] EYVL C 287 E, 29.11.2007, s. 309.
[2] Euroopan perusoikeusviraston vuosittainen raportti vuodelta 2008, julkaistu 24. kesäkuuta 2008.

konkretisoimaan näiden politiikkojen ja erityisesti direktiivin 2000/43/EY ja direktiivin 2000/78/EY täytäntöönpanon, ja palauttaa mieliin, että näissä direktiiveissä säädetään vähimmäisstandardi, joten niiden pitäisi olla perusta, jolle kattavaa syrjinnänvastaista politiikkaa rakennetaan;

29. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät sitä vielä ole tehneet, ratifioimaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen pöytäkirjan nro 12[1], jossa määrätään syrjintää koskevasta yleiskiellosta takaamalla, että ketään eri syrjitä mistään syystä minkään julkisen viranomaisen toimesta; katsoo, että tällaista määräystä ei tätä nykyä ole Euroopan unionin tai Euroopan neuvoston voimassa olevissa säädöksissä;

30. kehottaa komissiota jatkamaan toimintaansa sellaisen lainsäädäntöpaketin esittämiseksi, joka sisältäisi muun muassa ehdotuksen, jota on toistaiseksi lykätty ja joka koskee direktiivin 2000/43/EY soveltamisalan laajentamista kaikkeen syrjintään, millä pantaisiin täytäntöön perusoikeuskirjan 21 artikla, jossa tarjotaan laajempi toimintamarginaali kuin EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa, koska siinä mainitaan täydentävät syrjintätapaukset eli ihonväri, yhteiskunnallinen alkuperä, geneettiset ominaisuudet, kieli, poliittiset tai muut mielipiteet, kansalliseen vähemmistöön kuuluminen, varallisuus tai syntyperä; korostaa jälleen, että jos tietyn tyyppiselle syrjinnälle annetaan erityiskohtelu lainsäädännössä, seurauksena on eräänlainen hierarkia eri syrjintätyyppien välille, mitä ei pitäisi sallia;

31. kehottaa komissiota ottamaan perusoikeusviraston mukaan syrjinnän vastustamista koskevaan yhteisön lainsäädäntöprosessiin siten, että virasto voi olla keskeisessä asemassa ja tarjota ajankohtaisia ja tarkkoja tietoja, jotka ovat keskeisen tärkeitä täydentävän lainsäädännön laatimisessa, ja siten, että virastolta pyydetään lausuntoa heti lainsäädäntöehdotusten laadinnan valmisteluvaiheessa;

32. pyytää neuvostoa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin, jotta päästään sopimukseen komission ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmentymien torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin[2]; palauttaa mieliin 14. marraskuuta 2007 antamansa lausunnon[3], jossa kannatettiin ehdotusta; kehottaa komissiota ehdottamaan perusoikeusvirastoa kuultuaan vastaavaa säädöstä myös homofobian torjumiseksi;

33. on huolestunut syrjinnän vastaisen lainsäädännön heikosta tuntemuksesta jäsenvaltioissa ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimenpiteitä tämän tason nostamiseksi; korostaa samalla sitä, että lainsäädäntö on tehokasta ainoastaan, jos kansalaiset voivat panna asian vireille tuomioistuimessa, sillä syrjinnänvastaisissa direktiiveissä esitetty suojajärjestelmä perustuu uhrien tekemiin aloitteisiin;

34. katsoo, että oikeudellisten välineiden ja oikeussuojakeinojen lisäksi syrjinnän torjunnan on perustuttava koulutukseen, parhaiden käytäntöjen edistämiseen sekä sellaisiin tiedotuskampanjoihin, joilla pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen sekä aloihin ja

[1] 4. marraskuuta 2000 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen pöytäkirja nro 12.
[2] (11522/2007 – C6-0246/2007 – 2001/0270(CNS)).
[3] A6-0444/2007.

sektoreihin, joilla esiintyy syrjintää; kehottaa kansallista ja paikallista julkishallintoa käyttämään perusoikeusviraston ja Euroopan neuvoston laatimia opetusvälineitä toteuttaessaan syrjinnänvastaista politiikkaa koskevia koulutus- ja edistämistoimia;

35. korostaa, että positiivisten erityistoimien käsite, jolla tunnustetaan se tosiasia, että tietyissä tapauksissa syrjinnän vastaisen toiminnan tehokkuus edellyttää viranomaisten aktiivista interventiota vakavasti vaarantuneen tasapainon palauttamiseksi, ei voi rajoittua kiintiöiden käsitteeseen; korostaa, että tällaiset toimet voivat käytännössä olla erittäin moninaisia, kuten työpaikkahaastattelujen takaaminen, ensisijainen pääsy koulutukseen, joka johtaa ammattiin, jossa tietyt yhteisöt ovat aliedustettuina, ensisijaiset tiedot työpaikoista tietyille yhteisöille sekä ammattikokemuksen ottaminen huomioon pelkkien pätevyyksien sijaan;

36. katsoo, että tietojen kerääminen vähemmistöjen ja heikommassa asemassa olevien ryhmien tilanteesta on tärkeää, kuten Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen ja perusoikeusviraston raporteissa on todettu; kehottaa jäsenvaltioita julkaisemaan yksityiskohtaisia tilastoja rasistisista rikoksista sekä kehittämään rikos- ja/tai uhritutkimuksia, jotka mahdollistavat näiden rikosten uhreja koskevien määrällisten ja vertailukelpoisten tietojen keruun;

Vähemmistöt

37. panee merkille, että Euroopan unionin viimeaikaiset laajentumiset ovat lisänneet lähes sata vähemmistöryhmää niiden n. 50 ryhmän joukkoon, joita 15 jäsenvaltion Euroopan unionissa jo oli, ja korostaa, että maahanmuuttajien, pakolaisten ja kolmansista maista tulevien ulkomaalaisten sekä Keski- ja Itä-Euroopassa näkyvämmin esillä olevien alkuperäisvähemmistöjen pienen prosenttiosuuden vuoksi maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikat on erotettu vähemmistöjä koskevista politiikoista;

38. korostaa, ettei yhteisön politiikassa ole yhteistä kriteeriä kansallisten vähemmistöjen oikeuksille eikä Euroopan unionin yhteistä määritelmää kuulumiselle kansalliseen vähemmistöön; suosittaa, että tällainen määritelmä laaditaan Euroopan tasolla Euroopan neuvoston suosituksen 1201 (1998) perusteella;

39. katsoo, että valtiottomat ihmiset, jotka asuvat pysyvästi jäsenvaltioissa, ovat ainutlaatuisessa asemassa Euroopan unionissa, koska eräät jäsenvaltiot asettavat heille perusteettomia tai tarpeettomia vaatimuksia, mikä johtaa syrjintään enemmistöryhmään verrattuna; pyytääkin kaikkia kyseisiä jäsenvaltioita ratifioimaan YK:n yleissopimukset, jotka koskevat valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa ja valtiottomuuden poistamista (1954, 1961); kehottaa jäsenvaltioita, jotka saivat suvereniteetin 90-luvulla ensimmäistä kertaa tai uudestaan, kohtelemaan kaikkia alueellaan ennen sitä asuneita samalla tavalla kuin enemmistöryhmiään ja kehottaa niitä etsimään järjestelmällisesti kansainvälisten järjestöjen suositusten mukaisesti oikeudenmukaisia ratkaisuja niihin ongelmiin, joita syrjinnän kohteeksi joutuneet kokevat;

Romanit

40. katsoo, että romaniyhteisö tarvitsee erityissuojaa, koska Euroopan unionin laajentumisen jälkeen siitä on tullut yksi suurimmista vähemmistöistä EU:ssa; korostaa, että kyseinen

yhteisö on historiallisesti sysätty yhteiskunnan ulkopuolelle ja sitä on estetty kehittymästä tietyillä keskeisillä aloilla syrjintää ja ulkopuolelle sulkemista koskevien ongelmien takia, jotka ovat vain pahentuneet;

41. katsoo, että romanien yhteiskunnallinen syrjäytyminen ja syrjintä on tosiasia huolimatta siitä, että niitä on yritetty torjua oikeudellisilla, poliittisilla ja taloudellisilla välineillä Euroopan tasolla; toteaa, että Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden hajanaisilla ja koordinoimattomilla toimilla ei toistaiseksi ole pystytty parantamaan romanien tilannetta rakenteellisesti ja kestävästi etenkään keskeisen tärkeillä aloilla, kuten koulutus-, asumis- ja työmahdollisuudet, ja että tämä epäonnistuminen on julkisestikin tunnustettu;

42. pitää valitettavana sellaisen romanien syrjintää koskevan yleisen ja integroidun politiikan puuttumista, jolla voitaisiin puuttua heidän ensisijaisiin ongelmiinsa, jotka on vahvistettu tietyissä ihmisoikeuksien valvontamekanismeissa, mukaan lukien komission laatima liittymistä edeltävä arviointi, ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot ja perusoikeusviraston raportit; vahvistaa, että on Euroopan unionin yhteisvastuulla löytää ratkaisuja näihin ongelmiin, jotka muodostavat yhden laajimmista ja monimutkaisimmista kysymyksistä ihmisoikeuksien alalla, ja että toimiin on ryhdyttävä vakain tuumin;

43. korostaa tarvetta omaksua yleinen, ihmisoikeuksiin perustuva syrjimättömyyslähestymistapa, joka heijastelee romaneihin kohdistuvaa syrjintää koskevaa eurooppalaista ulottuvuutta; katsoo, että romanien yhteiskunnallista osallisuutta koskevan Euroopan unionin puitestrategian pitäisi ratkaista seuraavat ongelmat:

   – romanien asettaminen eri asemaan asuntoasioissa ja heidän sulkemisensa työmarkkinoilta ja julkisesta opetuksesta,

   – heidän oikeuksiensa kiistäminen viranomaisten ja heidän poliittinen aliedustuksensa,

   – huomattavan riittämättömät takeet rotuun perustuvaa syrjintää vastaan paikallistasolla ja asianmukaisten integraatio-ohjelmien vähäinen määrä; syrjintä terveydenhuollossa, mukaan lukien pakkosterilisaatio, ja riittävän tiedon puuttuminen perhesuunnittelusta ja ehkäisymahdollisuuksista,

   – poliisivoimien toteuttama syrjintä ja erityisesti (tarkoitukselliset) ampumatapaukset, tulipalot, pahoinpitelyt tai muu väkivalta, joista ei ole toteutettu riippumatonta tutkintaa ja joiden osalta ei ole toteutettu jatkotoimia; poliisin toteuttama rotuprofilointi – muun muassa sormenjälkien ottaminen ja muu tietojen kokoaminen – ja poliisin laajat harkinnanvaltaiset toimivaltuudet, jotka johtavat väärinkäytöksiin ilman kurinpidollisia toimia; lähes olemattomat koulutus- ja valistusohjelmat syrjimättömyydestä poliisin toiminnassa;

Yhtäläiset mahdollisuudet

44. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään naisten kaikkinaisen syrjinnän poistamista koskevassa YK:n yleissopimuksessa esitettyjen oikeuksien noudattamista, suojaamista ja

täytäntöönpanoa ja pyytää kyseisiä jäsenvaltioita luopumaan varaumistaan ja ratifioimaan kyseisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan[1],

45. kehottaa kiinnittämään erityishuomiota etnisiin vähemmistöihin kuuluvien naisten ja maahanmuuttajanaisten tilanteeseen, koska näiden naisten syrjäytymistä vahvistaa ulkopuolelta ja omista yhteisöistä tuleva moninainen syrjintä; suosittaa integroitujen kansallisten toimintaohjelmien hyväksymistä, jotta puututaan tehokkaasti moninaiseen syrjintään, erityisesti siinä tapauksessa, että eri elimet hoitavat syrjintäongelmia tietyssä jäsenvaltiossa;

46. korostaa, että väkivalta, jota naisiin kohdistetaan sukupuolen takia, ja erityisesti perheväkivalta on tunnustettava ja sitä on torjuttava Euroopan tasolla ja kansallisella tasolla, koska kyseessä on yleinen ja usein aliarvioitu naisten oikeuksien loukkaus, ja kehottaakin jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia ja tehokkaita toimia, joilla pyritään takaamaan naisille väkivallaton elämä ottaen asianmukaisesti huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan poistamista koskeva päätöslauselma[2]; kehottaa komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksen naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja uhrien suojelemiseksi;

47. korostaa tarvetta lisätä yleistä tietoisuutta oikeudesta lisääntymis- ja seksuaaliterveyteen ja kehottaa jäsenvaltioita järjestämään asianmukaista seksuaaliopetusta, luottamuksellisia neuvontapalveluja sekä helpottamaan ehkäisymenetelmien saatavuutta, jotta ei-toivotut raskaudet sekä laittomat ja riskialttiit abortit voidaan välttää;

48. korostaa, että vaikka naisten työllisyyden suhteen on tapahtunut edistymistä ja vaikka naisten koulutustaso on korkea, he saavat edelleen vähemmän palkkaa kuin miehet vastaavasta työstä, ovat vähemmän edustettuina päätöksentekotehtävissä ja työantajat suhtautuvat heihin epäilevästi raskauksien ja äitiyden vuoksi;

49. kehottaa jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia toteuttamaan tarvittavia toimia seksuaalisen häirinnän ja työpaikkakiusaamisen torjumiseksi työympäristössä;

50. korostaa, että naisten on tarpeen saada tukea ammattiurallaan; painostaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään sekä jaettua vanhempainlomaa että isyyslomaa ja jakamaan tasan äitiyden ja vanhempainloman kustannukset siten, että naiset eivät enää ole kalliimpaa työvoimaa kuin miehet;

51. kehottaa jäsenvaltioita torjumaan yhteistyössä työmarkkinaosapuolien kanssa työmarkkinoilla ilmenevää raskaana olevien naisten syrjintää ja hyväksymään kaikki tarvittavat toimet äitien suojelemisen tason kohottamiseksi; kehottaa komissiota laatimaan yksityiskohtaisemman arvioinnin tämän alan kansallisten säännösten yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden kanssa ja laatimaan tarpeen vaatiessa asianmukaisia ehdotuksia yhteisön lainsäädännön tarkistamiseksi;

52. kiinnittää huomiota itsenäisten ammatinharjoittajien (pääasiassa nais)partnerien suureen määrään (pääasiassa maataloudessa), sillä näiden henkilöiden oikeudellinen asema on monissa jäsenvaltioissa epävarma, mikä saattaa johtaa erityisiin taloudellisiin ja

[1] Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja, hyväksytty 15. lokakuuta 1999.
[2] Naisiin kohdistuvan väkivallan poistamista koskeva YK:n päätöslauselma, hyväksytty 20. joulukuuta 1993.

oikeudellisiin ongelmiin, kun on kyse äitiys- ja sairauslomasta, eläkkeen kertymisestä, sosiaaliturvan saamisesta sekä avioerotapauksista;

53. korostaa, että on tärkeää varmistaa, että Euroopan unionin alueelle tulevat kolmansien maiden kansalaiset ovat tietoisia isäntämaissa olemassa olevista sukupuolten tasa-arvoa koskevista laeista ja yleissopimuksista, jotta vältetään syrjintätilanteet, jotka johtuvat oikeudellisen ja yhteiskunnallisen kontekstin ymmärryksen puutteesta;

54. kehottaa jäsenvaltioita kieltämään tapojen, perinteiden tai muiden uskonnollisten vaikuttimien käyttämisen perusteena mille tahansa naisiin kohdistuvalle väkivallalle tai sellaisten politiikkojen hyväksymiselle, jotka voivat vaarantaa naisten hengen;

Sukupuolinen suuntautuminen

55. katsoo, että poliitikkojen tai uskonnollisten johtajien syrjivät kommentit homoseksuaaleista ruokkivat vihaa ja väkivaltaa, ja kehottaa asianmukaisia johtotahoja tuomitsemaan nämä kommentit;

56. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston ensimmäisen, parlamentin pyynnöstä laaditun aihekohtaisen raportin julkaisun: "homofobia ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä jäsenvaltioissa";

57. palauttaa kaikkien jäsenvaltioiden mieliin, että ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kokoontumisvapautta voi harjoittaa, vaikka oikeutta käyttävien mielipiteet ovat enemmistön mielipiteiden vastaisia, ja että näin ollen paraatien syrjivä kieltäminen ja niihin osallistuvien asianmukaista suojelemista koskevan velvoitteen laiminlyönti ovat vastoin ihmisoikeustuomioistuimen takaamia periaatteita;

58. painostaa komissiota esittämään ehdotuksia, joilla varmistetaan, että jäsenvaltiot soveltavat homeseksuaalisten parien vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, oli kyse sitten avioliitosta tai rekisteröidystä parisuhteesta, varsinkin kun kyse on heidän oikeudestaan vapaaseen liikkuvuuteen, joka on seurausta EU:n oikeudesta;

59. kehottaa komissiota laatimaan tutkimuksen transsukupuolisten ihmisten tilanteesta jäsenvaltioissa ja ehdokasmaissa, etenkin häirintä- ja väkivaltariskin osalta;

Muukalaisviha

60. painostaa neuvostoa ja komissiota sekä paikallis-, alue- ja kansallishallinnon eri tasoja koordinoimaan toimensa antisemitismin ja vähemmistöryhmiin (mukaan lukien romanit ja kolmansien maiden kansalaiset jäsenvaltioissa) kohdistuvien hyökkäysten torjumiseksi siten, että kunnioitetaan suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita ja edistetään yhteiskunnallista, taloudellista ja poliittista integroitumista;

61. painostaa jäsenvaltioita ryhtymään oikeustoimiin vihanilmauksia vastaan rasistisissa ohjelmissa tiedotusvälineissä tai suvaitsemattomuutta ja viharikoksia romaneja, maahanmuuttajia, ulkomaalaisia tai muita vähemmistöryhmiä kohtaan lietsovissa artikkeleissa samoin kuin yhtyeitä ja neonatsikonsertteja vastaan, koska usein tällaiset sallitaan ilman mitään seuraamuksia;

Vanhukset ja vammaiset

62. kehottaa työmarkkinaosapuolia lisäämään pyrkimyksiä poistaakseen vammaan tai ikään perustuvan syrjinnän ja parantamaan huomattavasti vanhusten ja vammaisten pääsyä työmarkkinoille ja koulutukseen;

63. katsoo, että on tärkeää vakuuttaa, että kaikki vanhushoitoa tai sairauteen tai vammaan perustuvaa hoitoa tarvitsevat saavat korkeatasoisia palveluja;

Asevoimat

64. palauttaa mieliin, että perusoikeuksia ei jätetä pois käytöstä kasarmien sisälläkään ja että niitä sovelletaan myös täysimääräisesti univormua käyttäviin kansalaisiin eli asevoimien henkilöstöön;

65. suosittaa, että kaikki unionin jäsenvaltiot takaavat sotilailleen oikeuden perustaa ammattijärjestöjä ja liittyä ja osallistua niihin aktiivisesti sekä oikeuden neuvotella kollektiivisesti sosiaalisten etujensa puolustamiseksi;

66. kehottaa jäsenvaltioita antamaan aktiivipalveluksessa oleville sotilailleen oikeuden asettua ehdokkaaksi vaaleihin ja kuulua demokraattisiin puolueisiin;

67. suosittaa, että jäsenvaltiot perustavat riippumattoman siviili-instituutin eli eräänlaisen oikeusasiamiehen toimiston, jonka vastuulla on pääasiassa taata, että asevoimissa noudatetaan perusoikeuksia;

Maahanmuuttajat ja pakolaiset

Suojamahdollisuudet

68. on järkyttynyt niiden ihmisten traagisesta kohtalosta, jotka menehtyvät yrittäessään päästä Euroopan alueelle, koska laillisesti EU:hun johtavat maahanmuuttoväylät kolmansista maista ovat lähes olemattomat, mikä johtaa siihen, että maahanmuuttajat joutuvat salakuljettajien ja ihmiskauppiaiden käsiin ja/tai riskeeraavat henkensä matkustaakseen Eurooppaan, mistä aiheutuu vuosittain useita tuhansia kuolonuhreja;

69. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan maahanmuuttopolitiikkoja, jotka ovat realistisia ja pitkällä tähtäyksellä toimivia, sekä joustavampia sääntöjä turvapaikanhakijoille sen sijaan, että keskitetään kaikki toimet sääntöjä vastaamattoman maahanmuuton ehkäisyyn toteuttamalla yhä enemmän toimia rajavalvonnassa, joita kuitenkin vaikeuttaa potentiaalisten turvapaikanhakijoiden tunnistamiseen Euroopan rajoilla tarvittavien mekanismien puuttuminen, mikä johtaa vuonna 1951 tehdyssä pakolaisten oikeusasemaa koskevassa yleissopimuksessa määritellyn palauttamiskiellon periaatteen rikkomiseen;

70. kehottaa neuvostoa selkeyttämään Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (FRONTEX) ja jäsenvaltioiden rooleja, jotta

voidaan taata, että rajavalvonnassa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, koska FRONTEXin koordinointitehtävän laajuus tai sen operaatioiden hoitotapa ei ole selvästi ja avoimesti selvillä; katsoo, että FRONTEXin mandaattia on pikaisesti mukautettava ja lisättävä siihen meripelastus;

71. kehottaa neuvostoa ja komissiota antamaan FRONTEXille tehtäväksi toteuttaa rakenteellista yhteistyötä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun viraston (UNHCR) kanssa, jotta voidaan helpottaa operaatioita, joissa otetaan huomioon ihmisoikeuksien suojaaminen,

72. pitää huolestuttavana, että tendenssi, jonka mukaan rajatarkastukset toteutetaan yhä useammin muualla kuin Euroopan unionin maantieteellisillä rajoilla, tekee erittäin vaikeaksi ne tarkastukset, joita toteutetaan, kun sellainen henkilö, joka hakee pakolaisasemaa tai kun henkilöt tarvitsevat kansainvälistä suojaa, kohtaa kolmannen maan viranomaisia;

73. kehottaa yhdenmukaistamaan Euroopan tasolla ne kriteerit, joiden mukaan pakolaisasema tunnustetaan, jotta voidaan tasapainottaa jäsenvaltioiden välinen tunnustamismäärä; toteaa, että nykyinen järjestelmä luo eräänlaiset turvapaikka-arpajaiset, mikä on voitu todeta täysin vastakkaisista pakolaisaseman tunnustamisluvuista samanlaisten turvapaikanhakijaryhmien keskuudessa eri jäsenvaltioissa; korostaa, että näissä kriteereissä on noudatettava korkeita standardeja eikä ala-arvoisia vähimmäisvaatimuksia, koska kapasiteetti vastaanottaa ja suojata turvapaikanhakijoita on eurooppalaisten yhteiskuntiemme identiteettikysymys;

Dublinin järjestelmän mukauttaminen

74. on huolestunut käytännöstä, jota useat jäsenvaltiot soveltavat ja jonka mukaan ns. Dublin-asetuksen mukaisesti siirrettyihin henkilöihin sovellettavien menettelyllisten rajoitusten takia hylätään jätettyjä turvapaikkahakemuksia hakijan poissa ollessa tai katsotaan hakemus peruutetuksi turvapaikanhakijan poissaolon vuoksi, mikä vie potentiaalisesti monilta hakijoilta mahdollisuuden saada hakemuksensa perusteet tarkastelunalaisiksi tai tehdä valituksen;

75. pitää lisäksi valitettavana, että tietyissä jäsenvaltioissa turvaudutaan järjestelmällisesti turvapaikanhakijoiden säilöönottoon odotettaessa siirtoa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon; katsoo, että näitä ihmisiä ei saa ottaa säilöön;

Vastaanotto

76. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita soveltamaan vastaanottoa koskevan direktiivin säännöksiä myös ns. Dublin-asetuksen mukaisesti siirrettyihin ihmisiin ja sisällyttämään siihen poisjätettyjä vyöhykkeitä, kuten säilöönottokeskukset ja kauttakulkualueet; korostaa, että asianmukaiset vastaanottoedellytykset ovat keskeisen tärkeitä tasapuolisen ja tehokkaan turvapaikkamenettelyn toiminnalle ja että vastaanotossa on varmistettava kunkin ihmisen hyvinvointi ja ihmisarvo;

77. kehottaa jäsenvaltioita järjestämään vastaanoton käytännön puolen, jolla voidaan varmistaa riittävät elinolot terveyden ja toimeentulon kannalta kaikille turvapaikanhakijoille;

78. kehottaa komissiota edelleen arvioimaan tarkasti vastaanottoa koskevan direktiivin siirtämistä koskemaan kansallista lainsäädäntöä, jotta sen osittainen tai täysimääräinen siirtämättä jättäminen eivät johda siihen, että useissa jäsenvaltioissa on käytäntöjä, jotka ovat kaukana direktiivissä asetetuista minimistandardeista;

79. palauttaa mieliin, että maahanmuuttajat, jotka eivät jätä turvapaikkahakemusta, on myös vastaanotettava asianmukaisissa ja mukautetuissa rakenteissa, joissa he voivat tutustua – tulkkien ja tätä varten koulutettujen kulttuuriasiamiesten avulla – oikeuksiinsa ja vastaanottajavaltion tarjoamiin mahdollisuuksiin sekä yhteisön oikeuteen ja kansainvälisiin yleissopimuksiin; korostaa, että vastaanottorakenteet eivät voi olla säilöönottokeskuksia;

80. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota pakolais-, turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajalasten tilanteeseen ja niiden lasten tilanteeseen, joiden vanhemmat hakevat turvapaikkaa, ovat pakolaisia tai rekisteröimättömiä henkilöitä, jotta voidaan varmistaa, että kukin lapsi voi käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan, jotka on määritelty lasten oikeuksien YK-yleissopimuksessa, mukaan luettuna syrjimättömyysoikeus, ottamalla tärkeimpänä huomioon lapsen intressit kaikissa toteutetuissa toimissa; tuomitsee joissakin jäsenvaltioissa tapahtuneen kehityksen, jossa on eri koulutus-, terveydenhuolto- ja avustusjärjestelmä maan omien kansalaisten lapsille ja muille lapsille; tuomitsee tilanteet, joissa etusija annetaan maahanmuuttoa koskevien lakien soveltamiselle eikä lastensuojelua koskeville säännöksille;

81. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota EU:n alueelle sääntöjä vastaamattoman maahanmuuton piirissä ilman huoltajaa tuleviin alaikäisiin ja vanhemmistaan eroon joutuneisiin lapsiin ja korostaa jäsenvaltioiden vastuuta antaa heille apua ja erityissuoja; kehottaa kaikkia viranomaisia – eli paikallis-, alue- ja kansallisia viranomaisia – sekä Euroopan unionin toimielimiä toimimaan uutterasti yhteistyössä suojellakseen näitä lapsia kaikelta väkivallalta ja hyväksikäytöltä, varmistaakseen holhoojan nimittämisen pikaisesti, antaakseen oikeusapua, etsiäkseen lasten perhettä ja parantaakseen vastaanotto-oloja tarjoamalla asianmukaisen majoituksen, helpon pääsyn terveydenhuoltopalvelujen ja opetuksen piiriin ja etenkin vastaanottomaan virallisen kielen opetukseen sekä ammattikoulutukseen ja antamalla mahdollisuuden integroitua täysin koulujärjestelmään;

82. palauttaa mieliin, että lasten hallinnollista säilöönottoa ei pitäisi tehdä ja että perheen mukana olevia lapsia ei saisi ottaa säilöön muuten kuin todella poikkeuksellisissa olosuhteissa ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi ja ainoastaan, jos säilöönotto palvelee heidän etuaan lasten oikeuksien tehdyn YK:n yleissopimuksen 3 ja 37 artiklan b kohdan mukaisesti;

Kotouttaminen

83. kehottaa koordinoimaan kolmansien maiden kansalaisia koskevat kansalliset kotouttamispolitiikat ja alan eurooppalaiset aloitteet laajemmin; korostaa, että yhteisten perusperiaatteiden käytöllä yhtenäisen eurooppalaisen kehyksen luomiseksi tällä alalla pitäisi taata, että kotouttamispolitiikka sisältää muutakin kuin syrjimättömyyspolitiikan ja kattaa useita aloja, kuten työllisyys ja koulutus;

84. kehottaa laatimaan kotouttamisohjelmia, joilla pyritään lieventämään mahdollisia jännitteitä yhteisön sisäisten maahanmuuttajien ja alkuperäisyhteisöjen välillä laajentumisen jälkeisen maahanmuuttoilmiön jälkeen;

85. katsoo, että maahanmuuttajataustaisten vähemmistöjen kiireellisin tarve on kotoutua mahdollisimman pikaisesti sijoittautumismaan yhteiskuntaan, mutta kuitenkin siten, että tämä tapahtuu vastavuoroisuuden hengessä; katsoo myös, että on tärkeää tunnustaa kunkin sellaisen henkilön, joka on syntynyt tai asuu jäsenvaltiossa, oikeus kansalaisuuteen liittyviin kansalaisoikeuksiin, vaikka kyseinen henkilö ei voisi saada tai ei haluaisi maan kansalaisuutta;

86. pitää huolestuttavana, että tehokkaan kotouttamispolitiikan puuttuessa sadattuhannet ei-kansalaiset ja valtiottomat henkilöt syrjäytyvät työelämästä sekä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta elämästä;

Palauttaminen

87. on erittäin huolestunut niiden turvapaikkahakijoiden epävarmasta tilanteesta, joiden hakemus hylätään Euroopassa sen vuoksi, että hallinto on tehotonta, turvapaikkamenettely pitkittynyt, henkilö palautetaan liian aikaisin tai turvattomaan maahan, käytetään yhä enemmän säilöönottoa ennen palauttamista, haavoittuvien yksilöitä palautetaan epäasianmukaisesti, sosiaaliapu poistetaan paluun pakottamiseksi tai käytetään epäasianmukaisia palauttamismenettelyjä;

88. korostaa, ettei ihmisiä saa palauttaa ennen kuin heidän hakemuksensa on käsitelty tasapuolisesti ja täysimääräisesti; katsoo, että kun palauttaminen on mahdotonta tai epäinhimillistä alkuperämaan kriittisen huonon ihmisoikeustilanteen takia, hakijoiden pitäisi saada oleskelulupa, joka mahdollistaa laillisen oleskelun asuinmaassa;

89. korostaa, että on jäsenvaltioiden vastuulla valvoa kotimaahansa palautettujen elinoloja ja kotouttamista alkuperämaassa ja toteuttaa toimia varmistaakseen, että nämä henkilöt saavat asianmukaista apua; katsookin tästä syystä, että on erittäin pikaisesti otettava käyttöön niiden maahanmuuttajien tilanteen seurantajärjestelmä, jotka ovat palanneet kauttakulkumaihin;

Säilöönotto ja takaisinottosopimukset

90. on huolestunut siitä, että jo vuosien ajan ulkomaalaisten säilöönottokeskusten määrä on moninkertaistunut jäsenvaltioissa ja niiden rajoilla; kehottaa – lukuisten, toistuvat ihmisoikeusloukkaustapaukset tuomitsevien raporttien, muun muassa kansalaisvapauksien

sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan valtuuskuntien raporttien nojalla – toteuttamaan seuraavat toimet:

- varmistamaan maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden perusoikeuksien puolustamiseen erikoistuneiden kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet siten, että niiden läsnäolo säilöönottokeskuksissa on oikeus eikä perustu ainoastaan hyvään tahtoon,
- perustamaan riippumattoman eurooppalaisen valvontaelimen, joka vastaa säilöönottokeskusten valvonnasta ihmisoikeuksien suojaamisen kannalta,
- pyytämään perusoikeusvirastoa laatimaan vuosittaisen raportin, jossa analysoidaan jäsenvaltioiden hallinnassa jäsenvaltion sisällä tai sen rajojen ulkopuolella oleviin säilöönottokeskuksiin otettujen henkilöiden tilanne, ja esittämään sen Euroopan parlamentille;

91. pitää huolestuttavana, että vuodesta 2002 alkaen useimpiin Euroopan unionin ja kolmansien maiden kahdenvälisiin sopimuksiin, muun muassa kauppasopimuksiin, on sisällytetty takaisinottolausekkeita, mikä johtaa Euroopan unionin maahanmuuttopolitiikan kasvavaan ulkoistamiseen, mitä kuvaa puutteellinen parlamentaarinen valvonta niin yhteisön tasolla kuin kansallisesti; kehottaakin komissiota ja neuvostoa lopettamaan tämän käytännön ja, silloin kun näitä lausekkeita kuitenkin käytetään, ottamaan Euroopan parlamentin mukaan tällaisen sopimuksen neuvottelujen varhaiseen vaiheeseen ja antamaan sille säännöllisesti raportteja Euroopan unionista näiden lausekkeiden nojalla poistettujen henkilöiden määrästä;

Mielipidevapaus

92. puolustaa mielipidevapautta yhtenä Euroopan unionin perusarvona; katsoo, että mielipidevapautta on harjoitettava lainsäädännön puitteissa, sen on toimittava yhdessä henkilökohtaisen vastuun kanssa ja perustuttava lain noudattamiseen ja muiden ihmisten näkökantojen huomioonottamiseen; tunnustaa, että näiden vaatimusten välisestä tasapainosta on käytävää jatkuvaa demokraattista vuoropuhelua;

93. panee tyytyväisenä merkille jäsenvaltioiden yleisesti ottaen tyydyttävän lehdistönvapaustilanteen, koska kaksikymmentäviisi jäsenvaltiota on viidenkymmenen parhaan joukossa *Reporters without Frontiers* -järjestön lehdistönvapauden maailmanluokittelussa vuonna 2007 ja Bulgaria ja Puola ovat sijoilla 51 ja 56;

94. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka ovat viimeksi kuluneina vuosina käyttäneet oikeuslaitostaan rikkoakseen journalistien oikeutta lähdesuojaan, parantamaan lainsäädäntöään ja käytäntöjään ihmisoikeustuomioistuimen 27. maaliskuuta 1996 antaman tuomion ja journalistien oikeutta olla paljastamatta tietolähteitään koskevan Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen mukaisesti[1], koska tämän oikeuden loukkaaminen on tätä nykyä suurin uhka journalistien mielipiteenvapaudelle Euroopan unionissa ja koska tilanne ei ole kohentunut viime vuosina merkittävästi;

[1] (Suositus R (2000 7)

95. katsoo, että mielipiteenvapaus ja lehdistön riippumattomuus ovat yleismaailmallisia oikeuksia, joita ei voida vaarantaa minkään yksilön tai ryhmän toimesta, joka kokee sanotun tai kirjoitetun itseään koskevaksi hyökkäykseksi; korostaa samaan aikaan, että väärien tietojen levittämisen tai kunnianloukkauksen aiheuttama vahingonkorvausoikeus on voitava taata tuomioistuimissa olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti;

96. katsoo, että lehdistönvapautta pitäisi aina harjoittaa lain puitteissa, mutta on samaan aikaan huolestunut siitä, että viime vuosina on ollut kiusausta kieltää julkinen keskustelu tietyistä aiheista, mikä on monissa jäsenvaltioissa johtanut tiedostusvälineiden epäviralliseen sensuuriin tai tiedotusvälineiden itsesensuuriin;

Lapsen oikeudet

Väkivalta, köyhyys ja työ

97. tuomitsee kaiken lapsiin kohdistuvan väkivallan ja korostaa erityisesti tarvetta torjua kaikkien yleisimpiä väkivallan muotoja jäsenvaltioissa, kuten seksuaalinen hyväksikäyttö, perheväkivalta, ruumiilliset rangaistukset kouluissa ja erilaiset kuritusongelmat laitoksissa; kehottaa luomaan luotettavia, luottamuksellisia ja avoimia mekanismeja, joiden avulla lapset kaikissa jäsenvaltioissa voivat ilmiantaa väkivallan, ja tekemään ne laajalti tunnetuiksi;

98. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan ankaria toimia lasten hyväksikäytön kaikkien muotojen kieltämiseksi, mukaan lukien prostituutio, huumekauppa, taskuvarkaudet, kerjäläisyys ja kaikki muut hyväksikäytön muodot;

99. kehottaa niitä kolmeatoista jäsenvaltiota, joilla ei ole alan lainsäädäntöä, kieltämään täysin ruumiillisen kurituksen YK:n vuonna 2006 laatiman, lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan tutkimuksen mukaisesti, jossa ruumiillinen kuritus luonnehditaan kaikkein yleisimmäksi lapsiin kohdistuvaksi väkivallaksi;

100. korostaa, että kaikissa politiikoissa niin Euroopan unionissa kuin kansallisestikin on tarpeen varmistaa, että kaikkinaisen lapsityön poistaminen otetaan huomioon; katsoo, että kokopäiväinen koulutus on paras keino tämän ongelman ratkaisemiseksi, koska sen avulla voidaan ehkäistä väkivaltaa ja katkaista tulevaisuudessa lukutaidottomuuden ja köyhyyden aiheuttama noidankehä;

101. toteaa, että tietyissä jäsenvaltioissa tuhansia lapsia on värvätty pahimpiin töihin kaupungeissa ja maaseudulla, ja kehottaakin jäsenvaltioita ratkaisemaan ongelman rivakasti soveltamalla tiukasti kansallista lainsäädäntöään sekä järjestämällä kansallisia tiedotuskampanjoita sekä vanhemmille että lapsille;

102. palauttaa mieliin, että lähes 20 prosenttia Euroopan unionin lapsista elää köyhyysrajan alapuolella ja että kaikkein haavoittuvimmat tulevat yksinhuoltajaperheistä ja/tai heidän vanhempansa ovat syntyneet ulkomailla; korostaakin, että on toteutettava asianmukaisia, lapsen tarpeisiin keskittyviä tukitoimia, mukaan lukien koko perheen tukeminen, ja kehottaa jäsenvaltioita ja etenkin niitä, joiden köyhyystaso on korkein, hyväksymään kunnianhimoisia ja toteuttavissa olevia tavoitteita lasten köyhyyden vähentämiseksi;

103. kehottaa komissiota integroimaan lasten köyhyyttä, nuorisotyöttömyyttä ja vähemmistöjen sosiaalista integroimista koskevat strategiansa kaikkiin kehitysstrategioihin, mukaan luettuna köyhyyden vähentämistä koskevat strategia-asiakirjat ja maaohjelmat;

Syrjintä

104. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota erilaisiin lapsiin kohdistuvan syrjinnän muotoihin, joita on usein hyvin moninaisia ja joista kärsivät erityisesti etnisiin vähemmistöihin ja maahanmuuttajaryhmiin kuuluvat katulapset sekä vammaiset lapset ja jotka johtavat koulutus- ja terveydenhuoltomahdollisuuksien puuttumiseen;

105. vaatii, että romanilapsiin kohdistetaan erityistoimia varsinkin, muttei yksinomaan, niissä jäsenvaltioissa, joissa romanit ovat suuri etninen vähemmistö, jotta voidaan lopettaa syrjintä, eriarvoinen kohtelu sekä yhteiskunnallinen ja koulutusjärjestelmästä syrjäytyminen, joiden uhreja he usein ovat; kehottaa erityisesti jäsenvaltioita ryhtymään toimiin romanilasten täysin perusteettoman yliedustuksen purkamiseksi psyykkisesti vammaisten laitoksissa, järjestämään koulunkäyntiä koskevia edistämiskampanjoita ja torjumaan romanilasten usein kohtaamaa ongelmaa eli henkilökortin epäämistä;

106. painostaa jäsenvaltioita poistamaan eri kansallisuudesta johtuvat rajoitteet, jotka koskevat vanhempien oikeutta pitää lapsiinsa yhteyttä ja etenkin valintaa puhua eri kieltä kuin kyseisen maan virallinen kieli, koska nämä käytännöt ovat vahingollisia lapsen edun kannalta ja syrjivät vanhempia ja lapsia kielen perusteella;

Nuoret ja oikeuslaitos

107. katsoo, että alaikäisten rikollisten pidättämisen pitää olla ainoastaan viimeinen keino ja vain mahdollisimman lyhytkestoinen, ja kehottaa näin ollen tarjoamaan vaihtoehtoja alaikäisten vangitsemiselle; vaatii toteuttamaan rehabilitointitoimia, kuten yhdyskuntapalvelu, jotta varmistetaan näiden henkilöiden sopeutuminen takaisin yhteiskuntaan ja työelämään;

108. toteaa, että rikosoikeudellista vastuuta koskeva ikäraja ei ole sama kaikissa jäsenvaltioissa, ja panee huolestuneena merkille, että tietyissä jäsenvaltioissa lapset joutuvat oikeuden eteen aikuisina ja että joissakin jäsenvaltioissa erityiset nuorisotuomioistuimet on suljettu; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan tuomioistuinjärjestelmänsä samaan linjaan, jotta ketään lasta ei tuomita samalla tavalla kuin aikuisia;

109. kehottaa myös jäsenvaltiota varmistamaan lasten tehokkaan ja riippumattoman edustuksen kaikissa oikeudenkäynneissä tai lakiin perustuvissa menettelyissä ja laillisesti nimetyn huoltajan, mikäli yksikään perheenjäsen ei voi toimia heidän puolestaan;

korostaa, että viranomaisten pitäisi ilmoittaa valitusmekanismeista kaikille lapsille, mukaan lukien huostaan otetut lapset;

Lapsuusiän tuki

110. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan lasten oikeus perheeseen ja toimimaan tämän eteen siten, että yksilöidään tehokkaita ratkaisuja lasten hylkäämisen estämiseksi; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita sanoutumaan irti suurista laitoksista ja muodostamaan, kehittämään ja lujittamaan mieluummin tehokkaita vaihtoehtoisia hoitorakenteita, jotka perustuvat perheeseen ja yhteisöön; kehottaa komissiota tarkastelemaan ja ehdottamaan yhteistä määritelmää kansainväliselle adoptiolle sekä Euroopan unionin politiikkaa tälle alalle;

111. painostaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavia toimia, joilla varmistetaan lasten huoltorakenteiden laatu, mukaan lukien ammatillinen jatkokoulutus, hyvät työolot ja kunnollinen palkka lasten kanssa työskenteleville; korostaa, että tällaiset rakenteet ja henkilöstö tarjoavat lapsilla vakaan perustan tulevaisuutta varten ja hyödyttävät myös vanhempia ja etenkin niitä, joilla on raskas työtaakka tai jotka ovat yksinhuoltajia, ja että ne antavat myös vaihtoehdon lapsille, joiden perhekehys on puutteellinen tai olematon;

112. toteaa, että pienten lasten kollektiivisten hoitopaikkojen (tarhat, koulut) olemassaolo on yksi parhaista tavoista ratkaista perhe- ja työelämän väliseen tasapainoon liittyvät ongelmat ja varmistaa tasavertaiset mahdollisuudet ja sosialisaatio lapsen varhaiskehityksen vaiheessa;

Osallisuus

113. palauttaa mieliin, että lapsilla on oikeus ilmaista mielipiteensä iän ja kypsyystason mukaisesti ja että heille on annettava mahdollisuus osallistua lapsiryhmiin tai kerhoihin, jotta he tapaavat muita lapsia ja voivat ilmaista itseään tässä kehyksessä; kehottaakin jäsenvaltioita ja paikallisviranomaisia edistämään hankkeita, joiden tarkoituksena on antaa lapsille ilmaisumahdollisuuksia tällä tavoin paikallisissa lasten neuvostoissa tai parlamenteissa varmistaen samalla, että kaikkein syrjäytyneimmätkin lapset otetaan mukaan ja että tästä toiminnasta tiedotetaan lapsille mahdollisimman laajalti;

114. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on perustanut foorumin, jossa kokoontuu yhteisön toimielinten sekä kansallisten ja kansainvälisten lasten oikeuksia puolustavien järjestöjen edustajia; katsoo, että lasten osallistumisen pitäisi olla yksi foorumin keskeisistä tavoitteista, ja kehottaakin komissiota varmistamaan lasten osallistumisen foorumin toiminnan kaikissa vaiheissa;

115. pitää tärkeänä, että tietoa lasten oikeuksista jaetaan lapsille helpolla tavalla ja asianmukaisin keinoin; kehottaa komissiota kehittämään sellaisia tehokkaita välineitä tiedottamista varten, joilla parannetaan lasten tietoisuutta oikeuksistaan, lasten tilanteesta jäsenvaltioissa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla;

Sosiaaliset oikeudet

116. katsoo, että köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä voidaan torjua ainoastaan takaamalla taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet kaikille; hyväksyy tässä yhteydessä päätöksen nimetä

vuosi 2010 Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuodeksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sopimaan näitä koskevista kunnianhimoisista tavoitteista ja toteuttamaan ne;

117. korostaa, että on olemassa jakamattomia ja keskenään riippuvaisia perusoikeuksia, jotka on taattava kaikille ihmisille;

118. kehottaa niitä jäsenvaltiota, jotka eivät vielä ole ratifioineet Euroopan neuvoston tarkistettua Euroopan sosiaalista peruskirjaa, ratifioimaan sen viipymättä;

Köyhyys

119. korostaa työmarkkinoista etääntyneimpien henkilöiden ns. aktiivista osallisuutta korostavan politiikan kasvavaa merkitystä;

120. toivoo, että sosiaalinen ulottuvuus integroidaan täysimääräisesti kaikkiin Euroopan unionin politiikkoihin;

121. antaa sitoumuksen sosiaalisen ja kestävän kehityksen mallin puolesta, koska se on yhdenmukainen sosiaalisiin oikeuksiin perustuvan lähestymistavan kanssa ja koskee pääasiassa sosiaalista yhteenkuuluvuutta;

122. kehottaa ottamaan käyttöön yhteisön tason välineitä, joiden tarkoituksena on vahvistaa korkealaatuiset sosiaaliset standardit, joilla taataan kaikille asianmukainen tulotaso sekä korkealaatuiset julkiset palvelut;

123. katsoo, että julkisten palvelujen yleinen saatavuus on merkittävä sosiaalinen oikeus;

124. palauttaa mieliin, että köyhyyttä on torjuttava yhteistyössä niiden kaikkein vähäosaisimpien väestönosien kanssa, joita asia eniten koskee ja jotka voivat parhaiten kertoa palvelujen saamattomuuden seurauksista ja miten asiaa voitaisiin korjata; toivoo, että luodaan osallistuva demokratia, jossa erityistä huomiota kiinnitetään köyhien, syrjäytyneiden, syrjittyjen ja epätasa-arvoisessa asemassa olevien osallistumiseen;

Terveys

125. korostaa, että yksilön pitää olla keskeisimmässä asemassa kaikissa terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitotoimissa palvelujen saajana ja että yksilön etujen pitää olla etusijalla julkisten terveydenhuoltopalvelujen kannattavuuteen nähden;

126. toteaa, että tietyt jäsenvaltiot nostavat potilaan maksettavaksi tulevia terveydenhuoltokuluja, ja pyytää tässä yhteydessä, että epäsuotuisassa asemassa olevat ryhmät voisivat edelleen saada keskeisiä terveydenhuoltopalveluja ilmaiseksi; korostaa, että yleiskattavuuden pitää perustua yhteisvastuullisuuteen ja tarjota turvaverkko köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan sekä hyödyttää erityisesti niitä, joilla on pienet tulot ja joiden terveydentila edellyttää intensiivistä, pitkäaikaista tai kallista hoitoa;

127. kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia edistämään sellaisten ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa koskevien ohjelmien koordinointia, jotka koskevat eri ikäryhmiä ja

kattavat ensisijaisesti terveyden edistämisen ja terveyskasvatuksen, ja tekemään ennaltaehkäisystä näkyvästi korkeamman prioriteetin terveyspalvelujen käytössä;

Työntekijät

128. korostaa tarvetta parantaa työmarkkinoiden avoimuutta siten, että kaikki työ (määräaikainen, pysyvä, kokopäiväinen, osa-aikainen ja tuntipalkkainen työ) ilmoitetaan, siitä maksetaan kohtuullinen palkka ja työntekijöiden oikeuksia kunnioitetaan täysimääräisesti;

129. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota – sen laatiessa uusia ehdotuksia tällä alalla – pitämään mielessä, että työntekijöiden nykyisiä oikeuksia pitäisi täydentää uusilla, kuten oikeus saada koulutusta koko elämän ajan;

130. tunnustaa, että vähimmäispalkka on useissa jäsenvaltioissa erittäin alhainen tai toimeentulorajan alapuolella, ja toivookin kansallisen vähimmäispalkan määrittelyä Euroopan unionin tasolla, jotta taataan se, että kaikki Euroopan unionissa työskentelevät saavat palkan, joka mahdollistaa elintärkeiden tarpeiden tyydyttämisen;

131. painostaa jäsenvaltioita ja ehdokasmaita ratifioimaan ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukset; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan ILO:ta valvontajärjestelmänsä ja -mekanismiensa vahvistamisessa;

132. kannustaa yrityksiä omaksumaan vastuulliset, ei-syrjivät palvelukseen ottamista ja ammatillista kehittymistä koskevat politiikat, jotta voidaan parantaa naisten ja työmarkkinoilla heikossa asemassa olevien työllisyyttä;

133. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ehdottamaan strategioita, joilla pyritään tarjoamaan laadukkaita työpaikkoja työmarkkinoista etääntyneimmille ja ratkaisemaan ns. köyhien työssäkävijöiden realiteetti; katsoo, että tällaisissa strategioissa pitäisi käsitellä kysymyksiä, kuten asianmukainen palkkataso, perhe- ja työelämän asianmukainen tasapaino, laadukkaat työolot ja työpaikkojen pysyvyys;

Sääntöjä vastaamattomat työntekijät

134. kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan siirtotyöläisten oikeuksien suojelusta tehdyn YK:n yleissopimuksen[1] ja kiinnittää huomiota siihen, että suurin osa niistä työntekijöistä, jotka suorittavat työtehtäviä ilman asianmukaisia maahanmuuttopapereita, tekevät laillista työtä, joka on korvaamattoman tärkeää eurooppalaisille talouksille, kuten hedelmien poiminta, kiinteistöjen rakentaminen ja kunnossapito, sairaanhoito sekä vanhusten ja lasten hoitaminen;

135. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita lopettamaan termin "laittomat siirtolaiset" käytön, koska sillä on erittäin kielteisiä konnotaatioita, ja käyttämään pikemminkin termejä "sääntöjä vastaamaton työntekijä / maahanmuuttaja tai rekisteröimätön henkilö";

[1] Siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien turvaamista koskeva YK:n yleissopimus, joka on hyväksytty 18. joulukuuta 1990 YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla 45/158.

136. vahvistaa uudelleen, että työlainsäädäntö on olemassa, jotta suojataan työntekijää, joka on asiattomassa työsuhteessa, mikä koskee erityisesti rekisteröimättömiä työntekijöitä, ja kehottaa jäsenvaltioita suojaamaan kaikkien työntekijöiden järjestäytymisoikeutta, mukaan lukien nämä rekisteröimättömät työntekijät;

137. kehottaa komissiota antamaan vastaavan prioriteetin ja toimimaan vastaavalla ripeydellä, kun on kyse kehitteillä olevasta maahanmuuttopolitiikasta ja "maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavien seuraamusten säätämisestä", sekä käsittelemään näitä yhtenä pakettina;

138. korostaa, että työtarkastuksen ensimmäinen tehtävä on suojata työntekijöitä eikä soveltaa maahanmuuttolainsäädäntöä, ja kehottaakin jäsenvaltioita:

- erottamaan maahanmuuttajien asemaa koskevat kysymykset työpaikoilla tehtävistä tarkastuksista ja varmistamaan, että rekisteröimättömät työntekijät voivat tehdä valituksia työnantajansa väärinkäytöksiä vastaan turvallisesti ja ilman pelkoa karkottamisesta,

- investoimaan työtarkastajien koulutukseen sekä niiden koulutukseen, jotka antavat tukea rekisteröimättömille työntekijöille, mitä tulee mahdollisuuteen esittää virallinen valitus työlainsäädännön rikkomisesta,

- laatimaan seuraamusjärjestelmän, jossa ei rangaista työntekijöitä työnantajan sijaan;

Asuminen

139. toteaa, että asumisesta tulee yhä tärkeämpi markkina-arvo Euroopassa, mikä aiheuttaa hintojen jatkuvaa ja kohtuutonta nousua ja syrjäyttää näin ollen useat ihmiset kiinteistömarkkinoilta rikkoen heidän oikeuttaan asianmukaiseen asuntoon;

140. katsoo, että kunnollisten ja helposti saatavien asuntojen puute kaikissa jäsenvaltioissa on yksi tekijä, mikä johtaa köyhyyteen ja köyhyyden säilymiseen; kehottaa komissiota avustamaan jäsenvaltioita sosiaaliperusteisen asuntorakentamisen järjestelmien kohentamisessa, koska asumisella on keskeinen rooli sosiaalisen osallisuuden politiikoissa;

141. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan asumisstrategioita, joiden tavoitteet, prioriteetit ja määrärahat on hyvin määritelty ja joissa otetaan esimerkkiä vähimmäisvaatimuksista, jotka on kuvattu Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin lokakuussa 2007 julkaistussa asumisoikeutta koskevassa kannanotossa;

Vanhukset

142. katsoo, että väestön ikääntyminen on haaste ja että se on katsottava mahdollisuudeksi ottaa läheisemmin mukaan yhteiskuntaan ihmiset, joilla on pitkä ja arvokas kokemus, ja myötävaikuttaa tällä tavoin aktiivisen ikääntymisen edistämiseen;

143. katsoo, että ikääntyviin yksinasuviin naisiin on kiinnitettävä erityishuomiota, koska he ovat erityisen haavoittuva ryhmä ja usein ajautuvat ensimmäisinä köyhyyteen, kun taloudessa on taantuma;

144. suosittaa, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön järjestelmällisiä terveystarkastuksia vanhuksille, jotta voidaan ehkäistä heidän elämänlaatunsa heikkeneminen ja mahdollisuuksien mukaan pitkäaikainen sairaalahoito, ja jotta voidaan aina kun se on mahdollista suosia kotihoitoa;

* * *

145. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsen- ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, perusoikeusvirastolle, Euroopan neuvoston ministerikomitealle, parlamentaariselle yleiskokoukselle ja ihmisoikeuskomissaarille sekä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön ja Yhdistyneiden kansakuntien vastaaville elimille.